

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 26. februarja 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 25.

Ivan Mohorič:

Deerarizacija pošt.

V »Službenih Novinah« z dne 18. februarja t. l. je bil objavljen odlok ministra pošt in brzojavov št. 6001, po katerem se ima v celi državi 207 pošt deerarizirati, to pomeni, da se imajo iz državnih izpremenili v pogodbenne pošte. Od teh 207 pošt odpade 76 pošt, torej nad ena tretjina, na področje poštnega ravnanstva v Ljubljani. Ukrep je torej važen in dalekosežen in je zato potrebno, da mu gospodarski krogi posvetijo posebno pažnjo.

Poštna organizacija v naši kraljevini še ni izjednačena. Dočim imamo v prečasnih krajih poleg državnih pošt še pogodbenne pošte in nabiralnice kot pomožne pošte, odnosno na Hrvaškem agencije, je v Srbiji še iz predvojnega udomačen tip občinskih pošt, katerih nameščenci so občinski uradniki in vrši država samo nadzor nad njih poslovanjem. Ako motrimo statistiko zadnjih štirih let, opazimo v letih 1925 in 1926 velike izpremembe v stanju državnih in pogodbenih pošt. Po uradni statistiki ministrstva pošt in telegrafov za leta 1924—1927 se je kretalo celokupno število pošt v naši državi po posameznih vrstah tako-le:

Pošte	1924	1925	1926	1927
a) državne:				
1. Stalne	491	995	777	817
2. Sezonske	8	3	7	7
3. Ambulantne	107	122	126	134
b) Pogodbene	1077	586	882	899
c) Pomožne:				
1. Občinske	1428	1415	1482	1651
2. Nabiralnice	251	253	251	360
3. Agencije	175	152	134	—
Skupno	3537	3526	3659	3868

Izpremembe, ki jih opazimo v letu 1926, so nastale vsled novega pravilnika o pogodbenih poštah, ki določa, da morajo vse pošte, ki imajo nad 15.000 delovnih enot, biti podržavljene. Takrat je bilo tudi na področju ljubljanske poštne direkcije podržavljenih nad 70 pošt in izgleda številčno, da se z novim odlokom, ki ga je sedaj izdal poštni minister pravzaprav vračamo na prejšnje stanje. Vendar je v stvari položaj bistveno drugačen.

Načelno smo vedno zagovarjali stališče deetarizacije in zato s tega vidika ukrepu ministra ni ugovarjali. Število državnih uradov v Sloveniji je bilo v predvojni dobi zelo majhno in z razrednimi ter pogodbenimi poštnimi se je razmeroma dobro izhajalo. Če iščemo vzroke sedanjega ukrepa poštne ministarstva, vidimo, da je bil namen predvsem ta, da doseže za državno blagajno nekaj prihrankov. Da se zamorejo praktične posledice ministrovega ukrepa bolje oceniti, hočemo navesti pregled razvrstitve novih pošt in prejemkov poštarjev. Pogodbene pošte se dele po odredbah člena 5 pravilnika po številu delovnih enot na 5 razredov in 14 skupin in sicer:

do 2.000 del. enot	V. razr. 2. skup.
2.001—3.000 del. enot	V. razr. 1. skup.
3.001—4.000 del. enot	IV. razr. 3. skup.
4.001—5.000 del. enot	IV. razr. 2. skup.
5.001—6.000 del. enot	IV. razr. 1. skup.
6.001—7.000 del. enot	III. razr. 3. skup.
7.001—8.000 del. enot	III. razr. 2. skup.
8.000—9.000 del. enot	III. razr. 1. skup.
9.001—10.000 del. enot	II. razr. 3. skup.
10.001—11.000 del. enot	II. razr. 2. skup.
11.001—12.000 del. enot	II. razr. 1. skup.
12.001—13.000 del. enot	I. razr. 3. skup.
13.001—14.000 del. enot	I. razr. 2. skup.
14.001—15.000 del. enot	I. razr. 1. skup.

Kakor hitro katera pošta prekorači število delovnih enot sedanje stopnje, oziroma razreda za najmanj 100 enot, se ima prevesti ob prvem preurejanju v višjo stopnjo oz. razred.

Prejemki pogodbenih poštarjev znašajo:

Razred	Redni Din	Doklada Din	Skupno Din
V/2	3.000	1.500	4.500
V/1	3.600	1.800	5.400
IV/3	4.200	2.100	6.300
IV/2	4.800	2.400	7.200
IV/1	5.400	2.700	8.100
III/3	6.000	3.000	9.000
III/2	6.600	3.300	9.900
III/1	7.200	3.600	10.800
II/3	7.800	3.900	11.700
II/2	8.400	4.200	12.600
II/1	9.000	4.500	13.500
I/3	9.600	4.800	14.400
I/2	10.200	5.100	15.300
I/1	10.800	5.400	16.200

K temu pridejo še, ako ima pošta, brzojav ali telfon 240 Din, izredne nagrade in če ima oboje, pa 360 Din na leto za opravljanje brzojavne in telefonske službe. Nagrada za ostalo izredno in prekournno delo se kmeta med 52 in 364 Din na leto. Končno prejemajo nekateri pogodbeni poštarji še pavšal za prenos pošte, ki je določen z maksimalno 150 Din na 1 km in za selsko dostavo, ki se odmerja po velikosti dostavnega okraja. Ako vse to skupaj seštejemo, znašajo maksimalni dosegljivi bruto dohodki posamezne pogodbenne pošte z velikim okolišem za selsko dostavo ter v visokem plačilnem razredu ne celih 25.000 Din. Za večino pošt, ki pa so sedaj deerarizirane, se bodo kretali dohodki kot pogodbenne pošte med 12.000 in 18.000 Din.

Število vseh poštnih uradov v Sloveniji znaša 364, od katerih je bilo do 18. februarja 164 državnih. Z omejenim odlokom je bilo 76 spremenjenih v pogodbenne pošte tako, da ostane še nadalje erarnih 88, kar odgovarja prillčno staležu leta 1925.

Od deerariziranih ima 70 uradov brzojav, odnosno telefonsko centralo in samo 6 uradov je brez brzojavnega in telefonskega prometa. Po številu delovnih enot pa presega od deerariziranih 76 pošt pri 69 uradih število delovnih enot 15.000, torej maksimalno po pravilniku dopustno mejo. Zato je ukrep poštne ministarstva samo pri 7 poštah, namreč pri Juršinih, Križevcih v Prekmurju, Moravčah, Planini pri Rakeku, Ptujski gori, Strnišču in Ločah pri Poljčanah, v skladu s pravilnikom, pri ostalih pa v nasprotju z odredbami pravilnika.

Nastaja torej neobhodna potreba, da se pravilnik izpremeni in dopolni s ponovno razvrstitvijo pogodbenih pošt v razredne skupine in sicer tako, da se za pošte nad 15.000 delovnih enot pa do 70.000 določijo novi razredi in tudi delovnim enotam in prometu primerni prejemki poštarjev. Ta remedura je nujno potrebna še predno se razpiše oddaja deerariziranih pošt, kar se ima zgoditi, kakor čujemo, že najbližje dni. Sicer preti nevarnost, da se bo razpisala oddaja pogodbenih pošt v zmislu razvrstitve, ki jo je odredilo poštno ministarstvo v uvodoma omenjenem razpisu, kar se je zgodilo brez delovnih enot in višine denarnega prometa. Ako se bo razpis oddaje izvršil na podlagi te razvrstitve, potem bodo največje pošte, kakor so v mestu Metliki, trgu Velenju in Št. Jurju, v Beltincih, Poljčanah in v Smartnem ob Paki razpisane za malenkostne

vsote od 12.000 do 24.000 Din, za katero vsoto ne bo mogoče prevzeti tako velikih poštnih uradov in vzdrževati prometa v redu. Pomislimo, da se nahaja na teh poštnih uradih večje število nameščencev uradniških kategorij, dnevničarjev in slug, ki vsi skupaj danes komaj zmagujejo naraščajoč poštni promet in katerih prejemki znašajo 2- do 3-kratno vsoto tega, za kar bo sedaj dotična pošta kot pogodbeno razpisana v oddajo. Pogodbeni poštar, ki bo prevzel tako pošto, na kateri je bilo dosedaj zaposlenih 4 do 5 oseb, bo z nagrado borih 1.000 do 1.500 Din mesečno komaj kril izdatke za svojo osebo in ne bo mogel namestiti niti vzdrževati poleg sebe še drugih nameščencev, ki so bili dosedaj v teh uradih zaposleni. Taka redukcija osobja, ki mora neizogibno na deerariziranih poštah nastopiti, pomeni veliko težkočo za trgovski promet, ker se poslovanje ne bo moglo vršiti v dosedanjem obsegu. Zastoji in neprilike, zakasnitve, izguba časa za stranke je torej brezdvomna posledica tega ukrepa, ako se pravilnik pravočasno ne izpremeni.

Kolikor nam je znano, se je tekoma lanskega leta za gotove pogodbenne poštne urade na Hrvaškem preko določb pravilnika, dovolilo individualno posebne višje prejemke baš z ozirom na veliko število delovnih enot in denarnega prometa. Smatramo, da imamo pravico reklamirati enako postopanje tudi za naše pogodbenne pošte v Sloveniji, da se jim vsaj kolikor veliko omogoči, da ostane poslovanje uradov na dosedanji višini. Ta zahteva je tembolj utemeljena, ker gre tu za velike dohodke, ki jih ima država iz poštnega regala, ker se upravlja in posluje z milijonskimi zneski državnega denarja in ker gre končno za interese poštnega, brzojavnega in telefonskega prometa, katerega brezhobno funkcioniranje je eden od najvažnejših predpogojev za uspešno gospodarsko delo.

Če pogledamo natančneje seznam deerariziranih pošt, vidimo, da je na primer poštni urad v Metliki po novi naredbi uvrščen v 3. skupino II. razreda, kamor spadajo pošte s pod 10.000 enotami, dočim ima Metlika sama nad 60.000 enot in nad 30 milijonov dinarjev denarnega prometa ter brzojavno in telefonsko postajo. Z ozirom na ta promet bi bilo treba Metliko kot gospodarski centrum Belokranjske uvrstiti vsaj v najvišji razred pogodbenih pošt, ne pa v 3. skupino II. razreda. Še slabše je odrezalo Velenje, ki ima sigurno preko 50.000 delovnih enot in nad 40 milijonov dinarjev denarnega prometa, brzojavno in telefonsko službo, veliko rudarsko industrijo, živahen blagovni promet itd. Velenje je uvrščeno v 2. skupino III. razreda, kamor spadajo uradi z do 8.000 delovnimi enotami. Ne moremo si drugače razlagati, kakor da se je taka uvrstitve izvršila le pomotoma. (Dalje prihodnjič.)

Anketa o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih lokalov, ki se je imela vršiti dne 1. marca t. l., se je po nalogu g. ministra socialne politike preložila na soboto, dne 2. marca t. l.

Velika oblastna vinska razstava v Ptuj se vrši 3., 4. in 5. marca t. l. Priprave za to razstavo so v polnem teku. Do sedaj je prijavljenih že čez 300 vinskih vzorcev. Slovesna otvoritev bo v nedeljo, dne 3. marca t. l. ob 10. uri.

Dr. M. Dobrila, gl. tajnik Ljublj. borze:

Tačaji industrijskih delnic v dobi od l. 1925 do 1928 na Ljubljanski borzi.

V slovenski žurnalistiki se je v zadnjem času vzbudilo zanimanje za gospodarske prilike. To inicijativo moramo z veseljem pozdraviti, kajti zanimanje za to panogo, ki je bila dosedaj prav mačehovsko upoštevana, tvori pomembno osnovo za presojo gospodarskih razmer, reorganizacijo gospodarskih prilik in dvig življenjskega standarda.

Dočim so se druge po vojni nastale — torej takozvane nasledstvene — države oprijete te naloge prav intenzivno koj po njihovem rojstvu, se je pri nas ta naloga povsem prezrla in le malo je bilo ljudi, ki so se pričeli iz lastne inicijative z vnevo in veliko požrtvovalnostjo baviti s to suboparnjo vedo.

Razlogi neinteresiranosti za to panogo so gotovo različni. Vidik, da je Jugoslavija že po naravi bogata država, je menda največ pripomogel k naziranjju, da je statistično razmotrivanje gospodarskih prilik le potrata časa in papirja in končno, če že obe premisi ne držite, je pa naš aksiom »Ima vremenac«.

Toda prišli smo nazadnje do treznejšega spoznanja, da baš »naše vreme nema vremenac« ter se moramo oprijeti tega dela z realnejšim in hitrejšim opazovanjem, večjo vnevo in učinkovitejšim razmotrivanjem.

Posegli smo torej po dolgem obotavljanju v panogo, v kateri so — kakor omenjeno — segle druge države že pred desetletjem in na temelju tega dela dosegle velike — reči morem — da skoro nepričakovane uspehe.

Navedem naj mimogrede samo naše sosedne države Nemško Avstrijo in Madžarsko. Statistika, indeksi, številke to so bila sredstva, kojih so se najuspešneje posluževale za dosego mnogobrojnih, velikih inozemskih posojil. Če se pa ozremo na bratsko Češko, potem bomo še le razumeli, kako globoko in vsestransko je ta država spoznala in negovala to številčno vedo, da danes lahko s ponosom gledamo nazaj na njen desetletni obstoj in kar je najpomembnejše, na njeno vsestransko urejeno gospodarstvo.

Toda Slovenci nismo Čehi. Mali je slovenski narod in temu primerno njegovo obzorje. Domači preprirevajo naše življenje, rekli bi, strememo si po njem sami, ne opazamo pa pogubnosti te naše kratkovidnosti.

Ko sem zasledoval ugotavljanja cen indeksa, sem ostrmel. Ne vem na kateri podlagi je ta indeks sestavljen, soglašam sicer tudi z navedbo, da tržne razmere v Sloveniji ne odgovarjajo onim v drugih delih naše države. Posebno se strinjam z izjavo, da so pri zbiranju statističnega materiala velike težkoče, ker se dosedaj ni nihče med nami s tem bavil in je Ljubljana postala pomembno gospodarsko središče še le po vojni. Ker me je pa osupnila ugotovitev, ki pravi, da so cene delnic industrijskih podjetij narasle od l. 1925 do konca l. 1928 za 30 odstotkov, ji hočem posvetiti posebno pažnjo.

Navesti hočem na osnovi številnega gradiva, ki mi je na razpolago, edino številčne podatke.

Na ljubljanski borzi notirajo od leta 1925 naprej sledeči efekti industrijskih podjetij:

1. Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana. 2. Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana. 3. Združene papirnice Vevče, Goritane in Medvode d. d., Ljubljana. 4. Split, anon. družba za cement »Portland«, Split. 5. Nihag, d. d. za industriju i trgovinu drvom, Zagreb. 6. Stavbna družba d. d., Ljubljana. 7. »Sešir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka.

Od avgusta meseca 1. 1927 pričunjata po vstrajnem prizadevanju borznega svetnika g. dr. Fran Windischerja notirati tudi efekta takozvane težke industrije in sicer:

8. Kranjska industrijska družba, Ljubljana in 9. Tvornica za dušik d. d., Ruše.

Po tabelah je porast oziroma padeč poedinih efektov od leta 1925 do leta 1928 vključno — ne vpošteva je efektov, ki v letu 1928 ne zaznamujejo nobene notacije — sledeči:

Efekti	V letu 1925 notacija v januarju	V letu 1928 notacija v decembru	Perast	Padeč
1. Strojne tovarne in livarne	154	100	-	-54
2. Trboveljska premog. dr.	425	475	+50	-
3. Združene papirnice	120	135	+15	-
4. Split, anon. dr.	1400	-	-	-
5. Nihag d. d.	48½	-	-	-
6. Stavbna dr.	290	56	-	-234
7. Sešir, tovar. klobukov	153	105	-	-48
8. Kranjska ind. dr.	360	298	-	-62
9. Tvornica za dušik	270	280	+10	-
			+75	-398

Predstoječa tabela nam torej predčjuje porast za skupno 75 točk napram padežu s skupno 398 točkami. Padeč cen teh industrijskih delnic glede slovenske industrije je torej skoro 5 in polkrat večji od porasta, kar je vsekakor v diametralnem nasprotju z ugotovitvijo indeksa, da so cene delnic industrijskih podjetij narasle od 1. 1925 do konca leta 1928 za 30%. Za 30-odstotni porast bi bili morali tečaj industrijskih delnic dvigniti se celokupno za 530 točk. Iz tega je torej razvidno, da je industrija v Sloveniji občutno nazadovala.

Iz tega sledi pa še nadalje, da ocenjevanje gospodarskih prilik po povprečnosti nikakor ne more biti merodajno za faktičen razvoj poedinih gospodarskih panog, nasprotno da se na ta način pride do sklepov, ki lahko ogromno škodujejo posamezni gospodarski panogi in vsvarjajo le še večje težkoče in ovire za njen normalni razvoj.

Žal, da ne morem ugotoviti tudi gibanja cen delnic tekstilne industrije, ker ne notira na ljubljanski borzi nobeno tekstilno podjetje. Mislim pa, v kolikor odgovarjajo indeksni podatki za tekstilno industrijo faktičnemu stanju, da je ogromni porast cen, kar sklepam tudi iz člankov časopisja, le izraz preobsežne carinske zaščite, ki ovira tozadevno konkurenco, katere bi gotovo tudi na tem polju izboljšala razmerje, kajti brez konkurenco — in tu mislim reelno in zdravo konkurenco — je vsaka produkcija nezdrava in to prvič v škodo njene kakovosti, drugič pa v še občutnejšo škodo konzumenta. Numeri locuti, nadaljuje besedo ima industrija.

TRGOVINA BOLGARIJE.

Na podlagi doslej razpoložljivega statističnega materiala si napravimo lahko približno sliko o bolgarski trgovini v preteklem letu 1928. Uvoz je znašal 7192 milijonov levov, izvoz 6379 milijonov levov, pasivnost torej 813 milijonov. Številke za leto 1927 so: uvoz 6173 milijonov, izvoz 6684 milijonov, aktivnost 511 milijonov levov. V primeri z letom 1927 je lani nazadovol izvoz koruze, ječmena in moke, nekoliko tudi izvoz tobaka in jajec. Dvignil se je pa izvoz rožnega olja, svilenih kokonov itd. Primerjajoč predlanski bilančni plus 511 milijonov levov in lanski minus v znesku 813 milijonov levov, vidimo razliko med obema letoma v znesku 1324 milijonov levov.

Davčna predavanja Zveze gremijev.

Po zveznih pravilih spada k najvažnejšim nalogam Zveze tudi prirejanje raznih zborovanj s predavanji o obrtnih, trgovskih in narodno-gospodarskih vprašanjih na raznih krajih zveze okolja. V svesti si velike pomembnosti tega smotra je zvezno načelstvo na svoji zadnji plenarni seji v Celju sklenilo, prirediti v sporazumu s posameznimi gremijalnimi načelniki na sedežih gremijev predavanja o novih davčnih predpisih, v kolikor se specijelno tičejo trgovstva, to je predvsem o zgradarini in pridobitni, ki je nadomestila prejšnjo dohodnino ter občo pridobnino. Zadeva je tem važnejša, ker se prvič vlagajo prijave za zgradarino in pridobnino in jim je torej treba posvetiti izčrpno in temeljito pažnjo. Organizacijo in izvršenje predavanja je prevzel zvezni tajnik g. Anton Podgoršek. Število predavanj je znašalo 25 in sicer so se vršila v toku meseca januarja in februarja v sedežih krajih: V Trbovljah za gremij Laško, v Šoštanju, Slovenjgradcu, Prevaljah in Marenbergu za gremij Slovenjgradec, dvakrat v Celju za celjski in celjski sreski gremij, v Ptujju za gremij Ptujokolico, v Ljutomeru za ljutomerški gremij, v Konjicah za konjiški gremij,

Zatiranje šušmarstva.

Gospod veliki župan mariborske oblasti je dostavil vsem prvoinstančnim obrtnim oblastvom svojega področja razpis od 8. februarja 1929, O br. 586/14 v zadevi pobijanja nelegitimnega obrtništva. Razpis citiramo zbor njegove važne vsebine doslovno:

»Neštete pritožbe raznih obrtnih korporacij iz prošlega leta dokazujejo, da tuk. razpis od 20. marca 1926, O br. 497/4 glede zaščite obrtništva pred neupravičenim izvrševanjem obrtov v skladu s svojim jasnim določbam ni dosegel v vseh srezih vidnega uspeha, in da se tudi danes še more računati z dejstvom, da približno ena petina vseh obrtnikov izvršuje obrt neupravičeno. Tudi iz predloženih spisov sem večkrat mogel ugotoviti, da prvostopna obrtna oblastva v mnogih slučajih ne uvažujejo navodil cit. razpisa v zadostni meri in ne zasledujejo prijavljenih slučajev s potrebnostjo in strogostjo. Dogažajo se primeri, da se kazni izreče šele po poteku celega leta in več po vložitvi ovadbe, čeprav je prestopek zadostno dokazan in še takrat v taki izmeri, da kaznjence, ki se je med tem nemoteno bavil z neupravičenim obrtom, kazni niti ne občuti več kot take.

Ker tako postopanje daje upravičenemu obrtništvu povod za utemeljene pritožbe, sem primoran ponovno opozoriti na cit. tuk. razpis in dodati še naslednja nadaljnja pojasnila odnošno odredbe:

Denarne globe za prestopke radi neupravičenega izvrševanja obrtov je izmeriti po § 132 o. r. s 75 Din do 7500 Din, za kritje neupravičenega obrtovanja pa po § 133 l. c. s 300 Din do 15.000 Din, nadomestno zaporno kazen v smislu § 135 o. r. z enodnevnim zaporom za vsakih 150 Din.

Pri enakih prestopkih v koncesijoniranih stavbnih obrtih se je ravnati po določilih §§ 16—18 zakona od 26. decembra 1893, drž. zak. št. 193, glasom katerih se sme denarna globa radi neupravičenega izvrševanja obrta v slučajih ponovnega prestopka izmeriti do 60.000 Din, za kritje takega obrtovanja pa do 30.000 Din, a nadomestna zaporna kazen z enodnevnim zaporom za vsakih 60 do 300 Din. Poleg tega pripuščata § 16 in 17 tega zakona za take prestopke še nadaljnje poostrežbe, ki se bodo pri trdovratnih šušmarjih izkazale kot prav posebno učinkovite (zasega takozvanih mojstrskih grošev, odvzetje obrtnice pravice).

Znižanje kazni po prvostopnem oblastvu pod najnižjo zakonito postavko je nedopustno, a tudi najnižja postavka se uporabi le v takih pri-

v št. Lenartu za gremij Sv. Lenart, v Brežicah za brežiški gremij, v Krškem za gremij Krško, v Mariboru za gremij Maribor-okolica, v Litiji in Zagorju za gremij Litija, v Ribnici in Velikih Laščah za gremij Ribnica, v Novem mestu za novomeški gremij, v Rakeku za gremij Logatec, v Kranju, Škofji Loki in Tržiču za gremij Kranj, v Ormožu za ormoški gremij in konečno še zadnje predavanje minulo nedeljo na občnem zboru gremija trgovcev za kamniški okraj.

Vsa predavanja so bila kljub raznim vremenskim neprilikam prav lepo obiskana in so pokazala, da kaže naše trgovstvo lepo umevanje za aktualne gospodarske probleme. Taka zborovanja niso samo izobraževalnega pomena, temveč tudi jako sredstvo za pospeševanje stanovske zavesti in solidarnosti trgovskega stanu. Trgovstvu se nudi možnost, da se skupno porazgovori o perečih stanovskih vprašanjih, se razbistrijo razne nejasnosti in določajo enotne smernice glede postopanja v važnih dnevnih vprašanjih, ki občutno posegajo v njegove gospodarske sile. Zato je iskreno želeli, da bi se v kar največji meri pospeševalo prirejanje predavanj o pomembnih narodno-gospodarskih problemih, ki bo gotovo prinašalo našemu trgovstvu najlepše sadove.

merih, v katerih so za to podane oziravredne okolnosti, ki se morajo v razsodbi navesti.

Ako vloži ovadbo obrtna zadruga in uradne poizvedbe ne podajo zadostne podlage za obsodbo, je zadrugi še pred zaključkom postopka dati priliko, da svoje navedbe izpopolni; ako se pa izreče kazen, se mora zadrugi po pravomočnosti razsodbe sporočiti uspeh kazenskega postopka (§ 147 o. r.).

O vsakem primeru izrečene kazni radi neupravičenega izvrševanja obrtov je obvestiti tudi pristojno davčno upravo ter v danem slučaju tudi okrožni urad za zavarovanje delavcev.

Kazensko postopanje radi neupravičenega izvrševanja obrtov se ima pospešeno izvesti in kjer ni posebno važnih zadržkov, dovršiti najkasneje v dveh mesecih. Obdolžence je redoma neposredno zaslišati in ne po občinskih uradih. Enako je postopati pri izvršitvi naloženih kazni.

Želim, da zadobi legitimno obrtništvo, katero od svojega dela plačuje znatna davčna in socialna bremena, zavest, da oblastva ščitijo njegove pravice. Zaradi tega polagam važnost na to, da se vse v zadevi zatiranja šušmarstva izdane odredbe striktno izvršujejo.

Iz naših organizacij.

TRGOVSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU.

Trgovska Samopomoč v Mariboru je izplačala ob smrti člana g. Karla Sicherl njegovi družini posmrtnino v znesku Din 10.350.— Zopet dokaz, kako potrebna je vsakomur ta dobrodelna inštitucija, ki za malenkostne prispevke tako izdatno lajša obupno stanje družinam ob izgubi očeta ali matere in so v stanu nuditi svojim dragim roditeljem dostojne pogrebe. Zato se vabijo vsi pridobitni sloji, privatni in javni nameščenici in svobodni akademični poklici mariborske oblasti na pristop. Kadar bo dosegla naša organizacija 1000 članov, bo znašala posmrtnina 25.000 dinarjev. Zahtevajta pristopne tiskovine.

SPRIČEVALO IZVORA V GRČIJI.

Grški ministrski svet je v svoji zadnji seji podpisal dekret, ki stopi takoj v veljavo in ki določa, da mora biti vse v Grčijo importirano blago opremljeno s spričevalom, odkod prihaja. Če tega spričevala ne bo zraven, se bo uporabila maksimalna carinska tarifa, brez razlike, iz katere države prihaja dotični import v Grčijo.

Prehranitvene skrbi Rusije.

Pismo iz Moskve, datirano z 18. t. m., pravi: Tudi nadalje še ostane preiskrba z žitom središče notranjega in zunanjega gospodarskega položaja. Posamezni podatki, ki so jih prej priobčali vsakih pet dni, so v januarju izostali. Zato pa prinašajo časniki splošne pregledje. Po prvih šestih mesecih, torej 1. januarja t. l., je znašal po poročilu »Pravde« previšek nabražnega žita 16 odstotkov nad lansko istočasno količino, a ta zaključek se je v januarju bistveno spremenil in je znašal na koncu januarja previšek nad istodobno količino prejšnjega leta samo še 2-7%. Absolutna številka 1. februarja je bila 6,446.000 ton proti 6,279.000 tonam 1. februarja 1928. Pripominjamo, da je navedla »Pravda« en dan prej lanski znesek s 6,418.000 tonami, s čimer bi letošnji previšek sploh popolnoma izginil.

Vsekakor bi se bilo treba zelo potruditi, da bi se do bodoče žetve dosegla vsaj lanska količina, potrebna za prehrano mest in dežele.

Razmerje v cenah se je zelo kompliciralo. Kljub veliko večjemu pridelku ovsja je cena za oves trikrat tako velika kot cena pečene kruha v okraju Moskva. Pač držijo ceno kruha z veliko strogostjo na nizki višini, a špekulanti nosijo kruh v velikih množinah v vrečah iz mesta na deželo in ga prodajajo tam po visokih cenah. Vladi se je posrečilo, da je obdržala oficijelno ceno za živila približno na lanski višini, a zasebne cene na živilskem trgu so se že v septembru skoraj počrtovile. Pri tem moramo vedeti, da ima država več kot polovico živilskega trga v rokah.

Splošno je treba računati na deželi, in sicer, skoraj povsod v Evropski Rusiji, z naraščujočim pomankanjem najvažnejših živil, a o lakoti se pač ne more govoriti. Tudi tedaj ne, če bi se položaj, kot pričakujejo, še nadalje poostril. Lakote se je eventuelno bati samo v gotovih krajih Kubanskega okraja in južne Ukrajine.

Brez dvoma je uvoz žita zmeraj bolj akuten problem. Že v decembru so govorili o 200.000 tonah nakupljenega žita. Vsekakor se mora izenačiti slabši pridelok rži, vsaj deloma. Položaj zahteva veliko skrbi in pozornosti, ni pa treba, da bi se izrazil v hušo krizo. Izgledi za novi pridelok so dobri, razen par slučajev zmrzali na jugu. Tudi je treba počakati, če ne bodo v izpopolnitev časa do nove žetve prišle večje množine žita iz vzhodnih pokrajin, kjer imajo kmeki shranjene brez dvoma še precejšnje zaloge.

Ponudbe in povpraševanja.

Velika francoska tvrdka: Papeteries de France (francoske papirnice) S. A. à Lancey (Isère), France, želi stopiti v trgovske stike s tukajšnjimi tvrdkami, ki bi ji mogle dobaviti večje količine celuloznega lesa. V poštev prihaja les sledeče kakovosti:

Vrsta lesa: Smreka in jelka.

Kakovost: zdrav, pred tremi ali šestimi meseci posekan les, olupljen; oziroma belo ostružen (pripraven za stroj).

Dimenzije: Dolžina 1 m, povprečni premer 0-14 do 0-16 cm, premer na tanjšem koncu 0-10 do 0-25 cm.

Količina: Po možnosti 3000 do 5000 kubičnih metrov. Za poskušnjo kot prva kupčija 500 do 1000 kubičnih metrov.

Ceno in plačilne pogoje imajo interesi predlagati gori označeni tvrdki in sicer Cif Marseille. Dopisuje se v francoskem in nemškem jeziku.

Gosp. Đorde Anastosijević, Bijelina, Voj. Stjep. Stjepanovića ulica, želi prevzeti zastopstvo tukajšnjih tovarn za moške čevlje v svojem mestu.

Trgovci! Zahtevajte, da Vam v kavarni, gostilni in vsakem javnem lokalu predložijo »Trgovski list«!

Priporočajte, prosim, svojim odjemalkem priliubljene

MAGGI -jeve izdelke za juhe.

**Lahka prodaja!
Dober zaslužek!**

Razpečuje v kraljevini SHS Fran Ksav. Lešnik, Maribor, Cankarjeva G

Občni zbor Gremija trgovcev v Ptuj.

Dne 16. t. m. se je vršil v Ptuj občni zbor tamošnjega gremija, ki so se ga v obilnem številu udeležili njegovi člani. Zborovanje je otvoril ob 8. zvečer zaslužni gremijalni načelnik gosp. Lenart ter pristržno pozdravil vse navzoče člane in delegata Zveze gosp. tajnika Podgorška. Nato je poročal o delovanju gremija v minuli poslovni dobi, v kateri je gremijalni odbor posvečal izčrpno pažnjo vsem perečim trgovskim vprašanjem, kakor odpiranju in zapiranju trgovin, nabavi soli, krošnjarstvu, novemu železniškemu voznemu redu, osnutkom konkurznega in izvršilnega reda, oblastnim davčinam itd. Njegovo poročilo je dopolnil tajnik gosp. Osenjak, navajajoč, da je bilo leta 1928. prijavljenih 33 obrti, odjavljenih pa 22. Članov je imel gremij koncem leta 1928. 188, torej 8 več kot leta 1927. Nameščencev je bilo prijavljenih 44, odjavljenih 34, celotno stanje koncem leta 1928.: 137. Vajencev se je prijavilo 26, oprostilo 15, pri petih pa se je učno razmerje razvejavilo, tako je bilo stanje koncem leta 49. V trgovsko nadaljevalno šolo se je za šolsko leto 1928/29 vpisalo 35 vajencev in sicer v 1. razred 3, v 2. razred 16 in v 3. razred 11. Učnih pisem je bilo izdanih 21. Spričeval je bilo potrjenih 26 in sicer 13 pomočniških, 13 pa učnih.

Gremij je prejel 188 dopisov, število odposlanih pisem in vlog je znašalo 28.

V preteklem letu se je vršil 1 redni občni zbor, 12 rednih in 1 izredna seja, 1 protestno zborovanje, 1 seja paritetne komisije ter tridnevno predavanje o novem davčnem zakonu. Razzodišče se ni sestalo, nekatere male spore je poravnal g. načelnik sam. Gremij je bil zastopan na zveznem občnem zboru in na vseh plenarnih sejah Zveze. Prisostvo-

Občni zbor Gremija trgovcev v Ormožu.

V četrtek, dne 21. t. m., se je vršil v Ormožu krasno obiskan letni redni občni zbor tamošnjega gremija, ki je nudi najboljši izpričevalo za jako stanoysko zavednost in solidarnost gremijalnih članov, pa tudi za agilno delovanje gremijalnega odbora pod vodstvom g. načelnika Kuhariča.

Zborovanje je otvoril ob 2. uri g. načelnik Ludvik Kuharič ter pristržno pozdravil številne navzoče člane in tajnika zveze gremijev g. Podgorška. Nato je podal poslovno poročilo za preteklo delovno dobo, iz katerega je razvidno, da je gremijalno načelstvo pazno čuvalo trgovske interese in posvečalo temeljito brigo vsem aktualnim trgovskim zadevam: Ureditvi odpiranja in zapiranja trgovin, oblast-

RAZSTAVE IN SEJMI.

Lipski velesejm. Na Lipskem velesejmu, ki se vrši dvakrat na leto, in sicer v začetku marca in koncem septembra, se snide okrog 10.000 razstavljalcev iz 21 dežel. Kot razstavljalci se udeležuje Lipskega velesejma najznamenitejše Avrdke vseh strok, kot n. pr.: Stavbna tehnika po 251 razstavljalcih; pisarniške potrebščine po 292 razstavljalcih; kemični in farmacevtski predmeti, kosmetika, živila: 475; žlahtne kovine, ure in nakit: 185; železni in kovinski predmeti, orodje, orod. stroji: 385; elektrotehnika, kino, foto, optika, fina mehanika: 249; steklo in keramika: 610; hišni in kuhinjski predmeti, razsvetljave, oprava, drobno blago: 1775; kurilna in plinska tehnika: 66; motorna vozila, vozila, stroji in pritekline: 382; umetnost, umetelna obrt, usnjati izdelki in popotne potrebščine: 512; inozemski izdelki vseh vrst: 225; glasila: 138; papir, knjigarstvo, grafika, ovojnina, reklama: 1811; čevlji in usnje: 256; igrače, športni predmeti in športna oblačila: 834; tekstilno blago po 1189 razstavljalcih.

vla je tudi anketi v zadevi odpiranja in zapiranja trgovin v Celju ter oblastni vinski razstavi v Ptuj.

Nato je imel občeren referat o naših gospodarskih prilikah ter Zveznem delovanju gosp. Podgoršek. Po izčrpanih poslovnih poročilih se je oglašil k besedi agilni gremijalni odbornik gosp. Lenčar, poudaril zaslužno delovanje gremija, kakor tudi Zveze ter naglasil nekatere probleme, ki jim je treba posvetiti temeljito pažnjo v interesu našega trgovstva. Tako potreba osamosvojitve naše Trgovske bolniške blagajne, kontingentiranje davkov za posamezne pokrajine in čim večjega izboljšanja državne administracije, za kar pa je v prvi vrsti potrebna absolutna stalnost in čim boljši gnotni položaj državnega uradništva.

Blagajniško poročilo je podal blagajnik gosp. Urbančič, ki je po večletnem vestnem delu uredil gremijalne finance. Dohodki in izdatki znašajo 21.000 dinarjev, premoženje gremija pa znaša 33.000 dinarjev.

Nato je bil na predlog gosp. Lenčarja sprejet sklep načelstva, da se sprejema v uk samo vajenci, ki so dovršili dva razreda meščanske ali osrednje šole, v izjemnih slučajih pa po odobrenju gremijalnega odbora tudi oni, ki so s prav dobrim uspehom dovršili 5 razredov ljudske šole.

O delovnem času je poročal g. Urbančič. Za anketo, ki se vrši v kratkem v Zagrebu, je gremij stavlil predlog, da se dovoli ob delavnih tudi deseturno, ob nedeljah pa štiriurno delo.

Pri slučajnostih so bile sprejete resolucije glede zopetne uvedbe prejšnjih ugodnih vlakovnih zvez s Ptujem, radi uvedbe obveznega usposobljenostnega dokaza in predlog g. Slavica, da pokrene gremij vse potrebne korake za ohranitev meroizkusnega urada v Ptuj.

nim davčinam, točilnim pravicam, prodaji soli in vžgalic itd., posebno pa se je potrudilo, da je ostala v Ormožu neokrnjena davčna uprava, za kar gre še specijelna zasluga županu g. Veseliču. Poročilo g. načelnika je z nekaterimi statističnimi podatki dopolnil neumorni gremijalni tajnik g. Polak.

Nato je poročal zvezni tajnik gosp. Podgoršek v občirnem referatu o davčni prijavi glede nove pridobnine, o aktualnih gospodarskih vprašanjih ter delovanju Zveze gremijev. Po odobritvi proračuna so se vršile še volitve novega odbora, ki je ostal z majhnimi spremembami isti kakor prej z dosedanjim zaslužnim načelnikom g. Kuharičem, kar so vzeli navzoči gremijalni člani z odobravanjem na znanje.

(Tudi ostale stroke so v velikem številu zastopane.) — Lipski pomladni velesejm 1927 je obiskalo skoro 160.000 kupcev iz 78 dežel. — Lipski velesejm se vrši letos od 3. do 9. marca.

GOSPODARSKI POLOŽAJ NEMCIJE.

Pruski trgovski minister dr. Schreiber je v pruskem deželnem zboru izjavil, da konjunktura nemškega gospodarstva trenutno pada, vendar pa traja v več važnih gospodarskih panogah zadovoljlvi razvoj naprej. Nemčija trpi na veliko previsokih obrestih. Pomanjkljiva tvorba kapitala ima svoj vzrok v tem, da je rentabilnost nemških podjetij premajhna. Potrebna vzporednost med razvojem kupne moči in med tvorbo kapitala je bila motena v škodo zadnje. Ta pomanjkljiva tvorba kapitala je tudi eden od vzrokov za previsoko obrestno mero in za pomanjkanje investicijske glavnice. Minister je izračunal inozemsko zadolženje Nemčije za 12 do 13 milijard mark, kar zahteva na leto ca. 1 milijardo obresti.

PO SVETU.

Enotno obrestno mero bodo imele Zvezne rezervne banke v Ameriki. Nekaterne banke, ki imajo obrestno mero 4½ %, jo bodo morale zvišati na 5 %.

Ameriški petrolejski zavod naznanja ustanovitev odbora, obstoječega iz ca. 80 vodilnih osebnosti najvažnejših petrolejskih družb v U. S. A.; odbor naj proučuje sredstva, kako naj bi se petrolejska produkcija kontrolirala oziroma omejila.

Posojilo Zveze narodov notira najviše v Avstriji, 105; sledijo Švedska 103-50, Holandska in Španija 103, Amerika 102-62, Švica 102-60, Anglija 102, Češkoslovaška 100-20, Francija in Italija 99-60, Belgija 96. Tečajna tendenca teh posojil je v januarju splošno rasla.

Nov nemški kredit Rumuniji v znesku 1 milijona funtov bo dala Dresdenska banka.

Scheimann, predsednik Sovjetskoruske banke, se posvetuje v Washingtonu z Royem Youngom, guvernerjem urada Zveznih rezervnih bank.

Hapag je določila dividendo na 8 %. V novem letu upajo na zadovoljlve rezultate.

Brazilski pridelek kave bo po poročilih iz Sao Paulo vsled hudih nalivov in poplav za 25 % manjši kot je bil zadnji pridelek.

Francoska banka naznanja, da znaša kritje bankovcev skoraj 42 % (41-85 %).

Bančna imovina I. G. Farben znaša trenutno 160 milijonov mark. Za izplačilo 12 % dividende potrebna denarna sredstva v znesku 120 milijonov mark so že pripravljena.

Češka Unionbanka in Splošna češka bančna zveza sta napovedano fuzijo že izvršili. Bančna zveza se je razpustila brez likvidacije in je prenesla z veljavnostjo od 1. januarja t. l. vsa svoja aktiva in pasiva na Unionbanko. Petim delnicam Bančne zveze odgovarjajo tri delnice Unionbanke.

Vest o fuziji Guaranty Trust Co in National Bank of Commerce je pogнала v enem samem dnevu delnice prve družbe za 60 točk navzgor, delnice druge družbe pa za 30 točk, čeprav jih sploh na trgu ni bilo. Vemo, da razpolaga nova fuzija s kapitalom v višini več kot dveh milijard dolarjev.

Češka industrijska banka je imela v preteklem letu 22.819.000 Kč čistega dobička in bo razdelila dividendo 26 Kč.

K mednarodnemu vinarškemu uradu v Parizu je pristopila tudi Grčija. Sedaj razpolaga ta urad z večino velikih vinogradniških držav.

Gradbo malih stanovanj na Ogrskem bodo po posredovanju vlade začele pospeševati banke v veliko večji izmeri kot doslej.

Avstrijska trgovina v januarju izkazuje deficit z 108½ milijona šilingov; uvoz je znašal 242-4, izvoz pa 133-8 milijonov šilingov.

Ogrski industrijski krogi so se v spomenici na vlado izrekli proti ustanovitvi posebnega prometnega ministrstva.

Namesto papirnih novecev po 5 frankov bodo napravili v Franciji niklaste novce iste vrednosti.

Avstrijski zvezni gozdi so dali v preteklem letu 23-03 milijonov šilingov dohodkov, stroškov je bilo 20-98 milijonov, prebitka 2-05 milijona, novih investicij 850.000 šilingov.

Avtomobilov v U. S. A. so napravili v januarju 402.000; v lanskem januarju 225.000.

Ceno umetne svile so začeli v Ameriki zniževati, v prvi vrsti v svrhu obrambe proti importu iz inozemstva.

Ruska in nemška plovba. Med Rusi in Nemci so se vršila gospodarska pogajanja. V zvezi s temi pogajanjmi so podpisali zastopniki družb Hapag in Severonemškega Lloydja z zastopniki ruskega trgovskega brodovja pogodbo o obojestranskem prevažanju potnikov. Spričo tega bosta ustanovila Hapag in Severonemški Lloyd podružnice v Sovjetski zvezi.

Svetovna produkcija zlata v letu 1928.

Zlato ostane še zmeraj vrednotna kovina sveta. Polagoma se vračajo vse dežele, ki so trpele pod inflacijo, nazaj k zlati valuti. Tudi dežele, ki so imele doslej srebrno valuto, kot na primer Indija, so prešle k zlati valuti. Čeprav so v zadnjih letih posamezne valutne banke zbrale zopet večje zlate rezerve, bo vendarle bogastvo zlata kakšne dežele in njena udeležba na svetovni produkciji zlata tudi še vnaprej bistvenega pomena. Desetletja trajajoče gospodstvo Anglije v političnem in v gospodarskem oziru je temeljilo v prav izdatni meri v njeni udeležbi na svetovni produkciji zlata, ki je prekašala produkcijo vseh drugih držav. Šele v zadnjih letih, ko so Zedinejne države Severne Amerike s svojo zlato vsrkujočo politiko nabralle nad polovico svetovnih zlatih zalog, je zgubil London svoje zlati trg obvladujoče svetovno stališče in ga je za nekaj časa prekosil Newyork. V produkciji zlata pa vlada svetu še danes Britanski imperij; njegova udeležba na svetovni produkciji znaša nad 70 odstotkov! Glavna zlata dežela Britanskega imperija je Južna Afrika, ki je dala v zadnjih letih 70 do 75 odstotkov vse britanske zlate produkcije in ki je poleg Kanade — koje produkcija pa znaša samo peti ali šesti del južnoafriške produkcije — edina Britanskemu imperiju pripadajoča država, ki ima od leta do leta rastočo produkcijo zlata.

Leto 1928 je bilo rekordno leto v zlati produkciji Južne Afrike. Produkcija ca. 10.360.000 unc v vrednosti nad 44 milijonov angleških funtov je znatno prekašala produkcijo leta 1927 s ca. 10.130.000 uncami in dobriimi 43 milijoni funtov. Produkcijski zaključki zadnjih let izkazujejo za Južno Afriko sledeče številke:

Leto	Unce	Funti sterlingov
1925	9,599.702	40,798.723
1926	9,919.852	42,342.122
1927	10,130.630	43,055.178
1928	10,358.602	44,024.058

V razumevanje pripomnimo, da je unca (ounce) šestnajsti del angleškega utežnega funta; angl. funt ima 453-59265 gramov, unca torej 28-3495 gramov ali okroglo 28-35 gramov.

Ker v večini dežel, ki dobivajo zlato, produkcija od leta do leta nazaduje, raste seveda razmerno udeležba Južne Afrike na svetovni produkciji; kajti produkcijski dvig v Kanadi in Rusiji je zaenkrat še premajhen, da bi bistveno prišel v poštev. Sledeči seznam nam bo podal pregled o razvoju svetovne zlate produkcije in udeležbe Britanskega imperija na tej produkciji in posebej še Južne Afrike. Seznam nam pravi, da se je dvignil delež Južne Afrike od 39-5 odstotkov v letu 1913 na 52-6 odstotkov v letu 1927 ali v letu 1928. Dvig deleža Britanskega imperija temelji skoraj izključno na producijskem dvigu Južne Afrike, ki je v splošnem obnem še izenačila nazadovanje zlate produkcije v drugih deželah Britanskega imperija. V sledeči seznam je sprejeto za primerjanje zadnje predvojno leto 1913, dalje rekordno leto zlate svetovne produkcije 1915 in nato leta 1922 do vključno 1928. Za leto 1928 so zaključki cenjeni po doslej znanih delnih podatkih, razen za Južno Afriko, kjer je uradna statistika produkcije za l. 1928 že izšla. Bistvenih razlik v cenitvah ni več pričakovati, tako da je skupna slika za leto 1928 v splošnem taka, kot jo kaže seznam.

Leto	Produkcija zlata v mil. funtov		Odstotna udeležba na svet. produkciji	
	Južna Afrika imperij	Brit. Svet	Južna Afrika	Brit.
1913	37-4	58-6	39-5%	61-8%
1915	38-6	60-6	40-0%	60-7%
1922	29-8	44-6	45-5%	68-1%
1928	38-9	53-4	51-5%	70-7%
1924	40-7	56-0	50-2%	69-1%
1925	40-8	56-1	50-3%	69-3%
1926	42-3	57-5	51-6%	70-1%
1927	43-1	58-3	52-6%	71-1%
1928	44-0	59-0	53-0%	71-1%

Južna Afrika producira torej od leta

1923 naprej neprestano več kot polovico vsega zlata. Zato lahko razumemo, če London zelo nerad vidi ona neodvisnostna stremjenja, ki se javljajo v Južnoafriški zvezni državi napram Angliji in Evropi na vseh poljih (sklep trgovske pogodbe, izgradba lastnih industrijskih fabrikov itd.) in ki so prešla sedaj tudi na trgovino z zlatom: preko londonskega zlatega trga so se izvršili v letu 1928 direktni transporti zlata večjega obsega v Južno Ameriko, Indijo in na Daljni vzhod. Če izločimo Južno Afriko londonski trg kot prehodni zlati trg zmeraj bolj in bolj s tem, da pošilja blago naravnost, izgublja na ta način London svoje sedaj še obstoječe svetovno stališče kot prehodni trg za zlato tekoče produkcije tudi bolj in bolj.

Kot nadaljni dve deželi zlata produkcije sledita Južni Afriki v velikem predledku Kanada in Rusija. Produkcija Kanade je imela v letu 1927 vrednost 7.800.000 funtov in v letu 1928 najbrž 8 mil. do 8,2 mil. funtov; produkcija Rusije je pa bila leta 1927 vredna ca. 4 milijone funtov, lani se je pa dvignila še za ca. 10 do 20%. Kanada in Rusija sta tudi edini dve deželi poleg Južne Afrike, kojih zlata produkcija je šla v zadnjih letih polagoma navzgor. Obe deželi se zelo trudita, da pospešita produkcijo z vsemi sredstvi. V Rusiji je v zlati produkciji posebno močno udeležen ameriški kapital. Vse druge dežele, ki producirajo zlato, imajo poleg teh treh le podrejen pomen, zlasti še, ker njihova produkcija je zastajala ali pa celo nazaduje. Preden bo pa izgradnja zlate industrije v Kanadi in zlasti v Rusiji mogla postati vladujoči Južni Afriki nevarna, bo preteklo še dosti let. Pri tem je treba pomisliti, da je za zlato produkcijo Kanade že danes Newyork glavni prodajno-prehodni trg, in ne London. Tudi Rusija bo tendirala bolj proti Newyorku, že vsled tesnih finančnih slikov svoje zlate industrije z Ameriko; od dviga zlate produkcije v Kanadi in Rusiji ima pričakovati London samo ojačanja svojega konkurenta Newyorka kot zlatega trga.

V južnoafriškem rudarstvu so razmere take, da v doglednem času pač ni pričakovati nazadovanja tamošnje zlate produkcije. Nasprotno; lani so dobili novo zlato ozemlje v zahodnem delu zlatih najdišč in produkcijske metode so se nadalje izgradile, tako da pričakujejo letos zopet nalagnega dviga produkcije. Tudi vprašanje delavcev domačinov v zlatih rudnikih, kojih število se giblje okoli 200.000, je z novo pogodbo ugodno rešeno, in ne bo nastopilo nobeno pomanjkanje delavcev.

Ce bi se v bližnjih letih zlata produkcija Rusije, kjer bi bilo to še najprej mogoče, skokoma dvignila, bi tak skok nikakor še ne povzročil motenja na zlatih trgih in kolebanja v ceni zlata, ki se je gibala v zadnjih letih s prav majhnimi spremembami okoli 84-11 šilingov. Rusija potrebuje zlato zaenkrat še za odplačilo najetih kreditov in za oporo

svoje valute. Ne Južna Afrika in ne Rusija ne bosta prodajali svojega zlata pod sedanjo valutno ceno. Obratno; v teku let moremo računati z dvigom zlatih cen, koji dvig ni niti treba da bi imel vzrok v manjših ponudbah zlata, temveč bo imel svoj vzrok v mezdno-tehniških vprašanjih. Z ojačenjem delavskega gibanja med domačimi delavci v Južni Afriki rastejo njih mezdne zahteve. Le približno izenačenje mezd domačinov-črncev z mezdami belih delavcev bi pomenilo tako velik dvig produkcijskih stroškov v južnoafriškem zlatem rudarstvu, da bi se sedanja zlata cena nikakor ne mogla držati, če bi se ne našle bistveno racionalnejše produkcijske možnosti. Pomanjkanje zlata samo na sebi v doglednem času sploh ne bo nastopilo. Na naši zemlji je še zadosti zlatih najdišč, ki bi jih mogli izkoristiti; a večina teh najdišč se pri sedanjih cenah zlata ne da izkoristiti, ker nimajo na razpolago onih cenenih delovnih moči, ki jih ima zaenkrat še na razpolago Južna Afrika v svojih domačinih. Razvoj mezdnih razmer v zlati industriji bo najbrž veliko prej in laže dovedel do podražanja zlata kakor pa pomanjkanje zlata, ki ga je pričakovati od izčrpanja doslej znanih zlatih najdišč. Morebiti se pa posreči tudi tehniki, da najde tako cenene in racionalne produkcijske metode za produkcijo zlata, da se s tem izenači večji delež mezd na produkcijskih stroških ter da se s tem omogoči tudi pričetek produkcije v onih zlatih najdiščih, kojih izkoriščanje preprečujejo danes veliki mezdni stroški, primerljani z onimi v Južni Afriki.

Ljubljanska borza.

Tečaj 25. februarja 1929.	Povpreševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	22:795	22:855
Berlin 1 M	13:510	13:540
Bruselj 1 belga	—	7:9135
Budimpešta 1 pengő	9:915	9:945
Curij 100 fr.	1094:40	1097:40
Dunaj 1 šiling	7:9926	8:0226
London 1 funt	276:16	276:96
Newyork 1 dolar	56:77	56:97
Pariz 100 fr.	—	229:53
Praga 100 kron	168:58	169:33
Trest 100 lir	297:20	299:20

Vrednote: Delnice: a) Denarni zavodi: Celjska posejilnica d. d., Celje denar 158 dinarjev; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana denar 125 Din; Prva hrvatska štedionica, Zagreb denar 930 Din; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana denar 175 Din. b) Industrijska, trgovaška in prometna podjetja: Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana, denar 480 Din, blago 480 Din; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana, denar 120 Din; »Stavbna družba« g. g., Ljubljana, denar 56 Din; »Sešire, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka, denar 105 Din; Tvorница za dušik d. d., Kuše, denar 260, blago 280. Les: Smreka-jelka: Hlodi I., II., monte 1 m³ Din 260-300; brzojavni drogovi 250 do 280; bordonali merkantilni 320-350; trami merkantilni 290-300; škorete, konične, od 16 cm naprej 600-700; škorete, podmerne, od 15 cm 500-550; deske-plohi, kon., od

16 cm naprej 550-600; deske-plohi, par., od 16 cm naprej 580-630. Bukev: deske-plohi, naravni, neobrobjeni 490-510; deske-plohi, naravni, oštrobjeni 750-1000; deske-plohi, parjeni, neobrobjeni 650-900; deske-plohi, parjeni, oštrobjeni 1000-1250; testoni 500 do 550; tavolette 1200-1250. Hrast: hlodi I., II. 450-700; bordonali 1300-1500; deske-plohi, neobrobjeni, boules 1300-1600; deske-plohi, neobrobjeni, merkantil. 650-1150; deske-plohi, oštrobjeni (podnice) 1200-1350; frizi 1050-1250. Drva: bukova 22-24; hrastova 20-23. Železniški pragovi: 2-60 m, 14x24: hrastovi 50-55. Ogļje: bukovo za 100 kg 85-90.

Eksekutivni nakup: 1 vagon hrastovih stebričkov, par. Vrhnika, plačljivo proti račun in duplikatu tovarnega lista, dobava takojšnja, Din 1620.—.

Zito: Pšenica: bačka: 80 kg, 20% primesi, mlevska vozina, slovenska postaja dobava promptna, plačilo v 30 dneh, 305-307-50; bačka, 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava v marcu, plačilo v 30 dneh, 310-312-50; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava v aprilu, plačilo v 30 dneh, 315-320; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava v maju, plačilo v 30 dneh, 322-50-325 Din. — Koruza: ameriška plata koruza: promptna dobava, slov. postaja 345; bačka: čas primerno suha, promptna dobava, slov. postaja 310-312-50. — Ječmen: baranjski: pivovarski, 68/69 kg 345-347-50; bački, ozimni, 67/68 kg 330-332-50 Din. — Soršca: 50% rži, 50% pšenice, postaja Domžale, plačilo v 30 dneh, 285-290 Din. — Oves: bački, slov. p., nav. voz., 290-292-50. Moka: pšenična Og: nova, foz. Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačljivo po prejemu blaga 420-425 Din.

Eksekutivna prodaja: 1 vagon pšenične mečke, Čurug nulbaza, pariteta Škofja Loka, plačljivo v 30 dneh, Din 387-50.

Tendence: les: neizpremenjena; deželni pridelki: stalna.

Zaključki: les: 6 vagonov; deželni pridelki: 4 vagonov; drugo: — vagonov.

RAZNO.

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani izkazuje v svoji bilanci za leto 1927, ki je bila te dni odobrena po Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu, 420 tisoč 566 dinarjev 44 par poslovnega viška.

Informativen izlet gospodarskih krogov v Anglijo. Jugoslavenska Express Agencija d. d. v Zagrebu, Trg Kralja Tomislava 17, priredi letos spomladni izlet gospodarskih krogov v Anglijo in Škotsko. Izlet bi trajal 21 dni in bi znašali stroški približno 8000 dinarjev. Izlet bo organiziran tako, da bo udeležencem omogočen poset vseh važnejših gospodarskih centrov pod vodstvom strokovnjaka. Interesenti naj prijavijo svojo udeležbo gorinavedeni agenciji neposredno, kjer dobijo tudi potrebne informacije.

Trgovina Italije v januarju izkazuje 1801 milijon lir uvoza in 1039 milijonov lir izvoza; bilanca je bila torej za 762 milijonov lir pasivna.

TRŽNA POROČILA.

SLADKOR.

Londoni trg je bil v preteklih dneh precej trden, newyorški trg je pa kazal znake slabosti. — Izšlo je prvo ofi-

cielno poročilo o kubanskem pridelku in ga navaja s 4.500.000 tonami, dočim so govorile dosedanje zasebne cenitve o petih milijonih ton. Poročilo o oficijelni cenitvi ni na trge nič vplivalo. — Na Daljnem vzhodu je ostal položaj nespremenjen. Javanski trust je ostal pri starih cenah, pa ni mogel izvršiti nobene nove prodaje, ker živijo njegovi prodajni okrajji iz roke v usta. — Zelo veliko je v zadnjem času kupila Indija, zlasti angleškega rafinadnega sladkorja, pa tudi češkoslovaškega in ogrskega. Ker je Java prodala večje množine sladkorja v Evropo, opazamo čudni pojav, da se tam nekje okoli Sueskega prekopa sreča evropski sladkor, ki gre v Azijo, z azijskim sladkorjem, ki gre v Evropo. Ta pojav je posledica politike javanskega trasta, ki prodaja sladkor v dežele zapadno od Sueskega prekopa ceneje kot v dežele vzhodno od njega. Največ dobička od tega zamenjavanja imajo pač plovnbe družbe in pa uprava Sueskega prekopa. — Izredno stroga zima je prizadejala eksportu sladkorja velike težkocke; celo tržaško pristanišče je imelo par dni popolnoma ohromljen promet. Ne vé se še, kako je vplival mrz na sladkorno peso. Kljub splošna bolj slabi tendenci je bilo zanimanje prodajnih trgov izredno omejeno. — Beremo, da se bo kmalu poravnal konkurenčni boj med angleškimi koncernom Tate in Lyle ter med angleškimi sladkornopisnimi tovarnami ter da bo prišlo med obema velikima skupinama do sporazuma.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Mašinsko odeljenje Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 2. marca t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg španskega trstja in 5000 kg kalcinirane sode. — Obče odeljenje Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 2. marca t. l. ponudbe glede dobave 500 kg formalina za desinfekcijo ter glede dobave žimnatih omelic, metel, krtač, sidola, pisanih cunj za brisanje in čiščenje kovin. (Pogoji so na vpogled pri posameznih odeljenjih.) — Delavnica drž. železnic v Mariboru sprejema do 25. februarja t. l. ponudbe glede dobave železa in jekla; do 1. marca t. l. glede dobave retort za plinske peči in brusnih kamnov; do 2. marca t. l. glede dobave zavornjakov; do 4. marca t. l. glede dobave gonilnih osi; do 5. marca t. l. pa glede dobave jeklene litine, vmesnih kladic, zadnjih vodil in tlačnih stremen. — Direkcija državnih rudarskih preduzeča v Sarajevu sprejema do 28. februarja t. l. ponudbe glede dobave 25.000 komadov kapsul. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 5. marca t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg riža, 1000 kg mila, 1000 kg masti in 600 kg frankovega prdadka za kavo. (Predmetni pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

DUNAJSKI VELESEJM

(OD 10. DO 16. MARCA 1929)
(ROTUNDA DO 17. MARCA)

POSEBNE PRIREDITVE:

- Mednarodna razstava za avtomobile in motorna kolesa
- Tehniške novosti in iznajdbe
- Cestne zgradbe — Premogovniki
- Umetna svila — Dun. modna kožuhovina
- Razstava živil in nasladih
- Vzorno poljedelstvo in gozdarstvo
- Razstava avstrijske pitane živine (od 15. do 17. marca 1929)

Nikakega vizuma! S sejemsko izkaznico in potnim listom prost prehod avstrijske meje. Ogrski potni vizum za prehod se dobi proti predložiti sejemске izkaznice na meji.

Znatne vozne olajšave na jugoslovanskih, ogrskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, Jadranskem morju kakor tudi pri znatnem prometu!

Pojasnila vseh vrst kakor tudi velesejske izkaznice (po 40 Din) se dobivajo pri Wiener-Messe A.-G., Wien VII. — kakor tudi v dobi Lipskega spomladanskega sejma — Auskunftsstelle in Lipsko, Austr. Messehaus in pri lastnih zastopstvih v Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Dunajska cesta 31,

Zveza za tujski promet v Sloveniji, Dunajska cesta 1

Josip Zidar, Dunajska cesta 31.

VELETRGOVINA

A. ŠARABON

v Ljubljani

prporočila

špeterijsko blago

raznoversno iganje, moko in deželne pridelke. — Raznoversno

RUDNINSKO VODO

Lastna pražarna za kavo in mlin za čičavo s električnim obratom.

Cenili

na razpolago!

TRGOVSKI LIST
se priporoča za
oglašanje inseratov!

H. SUTTNER

- LJUBLJANA -

BRUNO BELANTIČ
strojno ličanje in tapeciranje avtomobilov

LJUBLJANA VII. - ŠIŠKA
Jernejeva cesta 29 Telefon 2624

Račune, memorandum, cenike, naročilnice v blokkih s poljubnim številom listov, kuverte, etikete in vse druge komercialne tiskovine dobavljiva hitro po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23

TELEFON 2552 — Za večja naročila zahtevajte proračun!